

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare împotriva sentinței Judecătoriei Edineț din 24 decembrie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iunie 2020, declarate de avocata Elena Vlas și de inculpatul

Izbaș Alexandr XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 20.06.2016 – 24.12.2019,
instanța de apel: 06.02.2020 – 28.07.2020,
instanța de recurs: 19.09.2020 – 15.12.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț din 24 decembrie 2019, procesul penal de învinuire a lui Izbaș Alexandr în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 27, 190 alin. (1), 310 alin. (1) și 361 alin. (1) Cod penal, ***a fost încetat din motivul intervenirii termenului de prescripție.***

2. Instanța de fond a constatat ***că la 12 februarie 2013, Izbaș A., activând în calitate de avocat stagiar în Cabinetul Avocatului „Aurel Malairau” a falsificat contractul nr. 035/S din 12.02.2013, precum că Tomai N., numită în continuare „Mandant”, pe de o parte, și avocatul Izbaș A., deținătorul legitimației nr. 0294, eliberată de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, pe de altă parte, au convenit asupra următoarelor clauze contractuale: Mandantul încredințează, achită onorariul și cheltuielile aferente acordării asistenței juridice, iar mandatarul își asumă obligația de a întocmi actele procesuale necesare și a***

reprezenta și apăra efectiv drepturile și interesele Mandantului în instanța de judecată pe cauza civilă nr. 2-1223/12, intentată la acțiunea Asociației de Economii și Împrumut „Finagrocredit” către Tomai N. privind încasarea sumei. Ulterior, copia acestui contract a fost anexată la cererea de chemare în judecată privind dispunerea executării obligațiilor asumate de pârâta Rotari (Tomai) N., în mod forțat, privind încasarea prețului stabilit prin contractul nr. 035/S din 12.02.2013 de acordare a asistenței juridice, fiind dispusă încasarea din contul pârâtei în contul reclamantului a sumei onorariului stabilit în mărime de 13.404,15 lei.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 1680 din 08.10.2014, semnătura din numele lui Tomai N. de la rubrica „mandant” din contractul nr. 035/S din 12.02.2013 de acordare a asistenței juridice, încheiat între Tomai N. și Izbaș A., nu a fost executată de către Tomai N., dar de către o altă persoană, prin procedeul imitației libere.

Tot, el la 27 februarie 2013, activând în calitate de avocat stagiar în Cabinetul Avocatului „Aurel Malairau” a eliberat mandatul Seria MA nr. 0133714 în conformitate cu contractul de asistență juridică nr. 035/S din 22.02.2013 pe cauza Asociația de Economii și Împrumut „ Finagrocredit” către Tomai (Rotari) N.

Conform raportului de expertiză nr. 9399 din 17.12.2014, semnătura plasată în rubrica „semnătura clientului” din mandatul din 27.02.2013 Seria MA nr. 0133714. a fost executată nu de Rotari N., dar de către o altă persoană, prin imitarea semnăturii.

Tot, el la 30 aprilie 2014, având intenția de a dobândi ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune, a înaintat Judecătoria Briceni o cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat să fie dispusă executarea obligațiilor asumate de pârât în mod forțat, prin încasarea prețului stabilit prin contractul nr. 035/S din 12.02.2013 de acordare a asistenței juridice, fiind dispusă încasarea din contul pârâtului în contul reclamantului a sumei onorariului stabilit în mărime de 13.404,15 lei.

Ulterior, Izbaș A. înaintează în Judecătoria Briceni o cerere de concretizare a cuantumului pretențiilor, solicitând să fie dispusă din contul lui Rotari N. în beneficiul lui Izbaș A. datoria în mărime de 13.404 lei, sumă ce reprezintă cuantumul onorariului stabilit prin contractul de asistență juridică, 2712,72 lei - penalitatea stabilită, 1179 lei - dobânda de întârziere calculată.

Acțiunile lui Izbaș A. au fost încadrate de către organul de urmărire penală pe **art. 27, 190 alin. (1) Cod penal**, ca tentativa de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune.

Tot, el la 30 aprilie 2014 a înaintat Judecătoria Briceni o cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat să fie dispusă executarea obligațiilor asumate de pârât în mod forțat, prin încasarea prețului stabilit prin contractul nr. 035/S din 12.02.2013 de acordare a asistenței juridice, fiind dispusă încasarea din contul pârâtului în contul reclamantului a sumei onorariului stabilit, în mărime de 13.404,15 lei.

Ca probe la cererea dată a anexat contractul nr. 035/S din 12.02.2013, precum că Tomai N., numită în continuare „Mandant” pe de o parte, și avocatul Izbaș A.,

deținător al legitimației nr. 0294, eliberată de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, pe de altă parte, au convenit asupra următoarelor clauze contractuale: Mandantul încredințează, achită onorariul și cheltuielile aferente acordării asistenței juridice, iar mandatarul își asumă obligația de a întocmi actele procesuale necesare și a reprezenta și apăra efectiv drepturile și interesele „Mandantului” în instanța de judecată pe cauza civilă nr. 2-1223/12 intentată la acțiunea Asociației de Economii și împrumut „Finagrocredit” către Tomai N. privind încasarea sumei.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 1680 din 08.10.2014, semnătura din numele lui Tomai N. de la rubrica „mandant” din contractul nr. 035/S din 12.02.2013 de acordare a asistenței juridice, încheiat între Tomai N. și Izbaș A. nu a fost executată de către Tomai N., dar de către o altă persoană, prin procedeul imitației libere.

Acțiunile lui Izbaș A. au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 310 alin. (1) Cod penal, ca falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces sau de către reprezentantul acestuia.

Tot el, la 12 februarie 2013, activând în calitate de avocat stagiar în Cabinetul Avocatului „Aurel Malairau” a falsificat contractul nr. 035/S din 12.02.2013, precum că Tomai N., numită continuare „Mandant”, pe de o parte, și avocatul Izbaș A., deținătorul legitimației nr. 0294, eliberată de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, pe de altă parte, au convenit la următoarele clauze contractuale: „Mandantul” încredințează, achită onorariul și cheltuielile acordării asistenței juridice, iar „Mandatarul” își asumă obligația de a întocmi actele necesare acordării asistenței juridice și a reprezenta și apăra efectiv drepturile și interesele „Mandantului” în instanță pe cauza civilă nr. 2-1223/12, intentată la acțiunea Asociației de Economii și Împrumut „Finagrocredit” către Tomai N. privind încasarea sumei. Ulterior, copia acestui contract a fost anexată la cererea de chemare în judecată privind dispunerea executării obligațiilor asumate de pârâta Rotari (Tomai) N., în mod forțat, privind încasarea prețului stabilit prin contractul nr. 035/S din 12.02.2013 de acordare a asistenței juridice, fiind dispusă încasarea din contul pârâtei în contul reclamantului a sumei onorariului stabilit, în mărime de 13.404,15 lei.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 1680 din 08.10.2014, semnătura din numele lui Tomai N. de la rubrica „mandant” din contractul nr. 035/S din 12.02.2013 de acordarea a asistenței juridice, încheiat între Tomai N. și Izbaș A., nu a fost executată de către Tomai N., dar de către o altă persoană, prin procedeul imitației libere.

Tot, el la 27 februarie 2013, activând în calitate de avocat stagiar în Cabinetul Avocatului „Aurel Malairau” a eliberat mandatul Seria MA nr. 0133714 în conformitate cu contractul de asistență juridică nr. 035/S din 22.02.2013 pe cauza Asociația de Economii și Împrumut „Finagrocredit” către Tomai (Rotari) N.

Conform raportului de expertiză nr. 9399 din 17.12.2014, semnătura plasată în rubrica „semnătura clientului” din mandatul din 27.02.2013 Seria MA nr. 0133714 a fost executată nu de Rotari N., dar de către o altă persoană, prin imitarea semnăturii.

Acțiunile lui Izbaș A. au fost încadrate de către organul de urmărire penală conform **art. 361 alin. (1) Cod penal**, ca confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații.

Instanța a reținut că inculpatul nu și-a recunoscut vina, însă aceasta a fost demonstrată pe deplin prin probele administrate și i-a încadrat acțiunile în baza art. 27, 190 alin. (1) Cod penal, ca tentativa de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, art. 310 alin. (1) Cod penal, ca falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces sau de către reprezentantul acestuia și art. 361 alin. (1) Cod penal, ca confecționarea, deținerea, folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații.

Totodată, inculpatul a săvârșit infracțiunile la 12.02.2013, 27.02.2013 și 30.04.2014, iar din acel moment au expirat mai mult de 2 și 5 ani.

Astfel, acesta urmează a fi eliberat de răspundere penală în urma intervenirii prescripției tragerii la răspundere penală.

În conformitate cu art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

Potrivit art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod.

Conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

3. Inculpatul a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Apelantul a indicat că, din momentul întocmirii contractului de asistență juridică și eliberării mandatului, nu a cunoscut că acesta este fals, ultimul raport de expertiză eliberat de CNEJ infirmând faptul că semnătura a fost efectuată de către el, expertul solicitând semnături suplimentare de la martorul acuzării - sora părții vătămate, pentru a se expune asupra autorului confecționării semnăturii, cel mai probabil de către sora părții vătămate, care a prezentat semnături deghizate și care, în mod cert, a scris împrumuturile și a semnat mandatul în litigiu, fapt confirmat de expert în raportul de expertiză din 17.07.2019.

Mai mult, la solicitarea de a invita martorul acuzării în ședința de judecată pentru a înlătura orice dubiu și a crea o certitudine despre autorul semnăturilor din mandat, instanța de judecată a menționat că la dosar este clar că sora părții vătămate este responsabilă de aceste fapte.

Însă, instanța de judecată eronat a indicat că din conținutul mandatului reiese că acesta a fost întocmit în prezența clienței, nefiind clară această concluzie.

Totodată, din momentul reprezentării drepturilor și intereselor clientului în baza mandatului și contractului de asistență juridică și înaintării cererii de eliberare a ordonanței judecătorești privind încasarea sumei până la pronunțarea hotărârii, a fost indicată cronologia evenimentelor, modul de întocmire a mandatului în litigiu, fără a cunoaște că acesta este fals, iar, în caz contrar, nici nu reprezenta drepturile și interesele clientului în instanța de judecată în calitate de avocat stagiar.

Instanța de judecată a constatat că contractul de asistență juridică nu a fost semnat de partea vătămată, împrejurări pe care le cunoștea, însă nu a fost demonstrat prin careva raport de expertiză că semnăturile îi aparțin.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iunie 2020, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, *corect dispunând încetarea procesului penal* în privința inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 27, 190 alin. (1), 310 alin. (1) și 361 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Or, inculpatul a săvârșit infracțiunile imputate la 12.02.2013, 27.02.2013 și 30.04.2014, iar din acel moment au expirat mai mult de 2 și 5 ani.

5. Avocata Elena Vlas a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurenta a invocat că, potrivit materialelor cauzei și declarațiilor inculpatului, acesta nu cunoștea că contractul de asistență juridică și mandatul este fals.

Instanța de fond a stabilit că contractul de asistență juridică nu a fost semnat de către partea vătămată și că inculpatul cunoștea acest fapt, însă nu a indicat probele care stau la baza concluziei că acesta a cunoscut despre falsitatea contractului și a mandatului, aceste circumstanțe fiind ignorate și de instanța de apel.

Astfel, prin raportul de expertiză nu a fost dovedit că semnăturile din litigiu aparțin inculpatului, ce demonstrează că nu cunoștea despre falsificarea acestora.

În același timp, instanța de fond a ignorat faptul că declarațiile martorului Tomai (Boico) M. sunt în contradicție cu raportul de expertiză din 17.07.2019, potrivit căruia aceasta a semnat mandatul, a scris împuternicirile de pe mandat și a semnat contractul de asistență juridică.

Prin urmare, inculpatul nu este vinovat de săvârșirea infracțiunilor incriminate și, în circumstanțele în care probele nu dovedesc vinovăția lui, acesta a fost condamnat neîntemeiat.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

5.1. La 9 septembrie 2020, a declarat recurs ordinar și inculpatul, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat.

Recurentul a indicat că raportând circumstanțele de fapt la circumstanțele de drept, se atestă că acțiunile lui nu întrunesc elementele infracțiunilor incriminate, fiind stabilită lipsa intenției de a săvârși acțiuni cu tentă penală, unica intenție fiind de a reprezenta clientul în instanța de judecată, în calitate de avocat stagiar, în temeiul contractului de asistență juridică.

Totodată, prin raportul de expertiză nr. 1446-145 din 17.07.2019, a fost stabilit autorul semnăturii surorii părții vătămate Boico M. în conținutul înscrisurilor

expertizate și suplimentar prin deghizarea semnăturilor înaintate de aceasta pentru comparații.

Instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel și neargumentat a indicat că apărarea s-a expus asupra acestor circumstanțe care, în viziunea instanței, nu sunt pertinente, nefiind motivată respingerea argumentelor apărării.

Deci, în cazul în care, în raportul de expertiză este clar indicat că el nu este autorul semnăturilor din contractul de asistență juridică și din mandat, fiind indicată persoana care le-a confecționat, instanța a admis o eroare gravă de fapt, or, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, lipsind intenția directă, care trebuie să persiste în toate infracțiunile săvârșite cu vinovăție.

Infracțiunea prevăzută la art. 361 Cod penal indică clar că intenția directă este la baza incriminării și, în cazul în care prin raportul de expertiză ar fi fost stabilit că el este autorul semnăturilor sau nu ar fi fost identificată semnătura surorii părții vătămate, Boico M., care a depus mărturii împotriva lui, atunci ar fi fost constatată vinovăția lui în confecționarea și folosirea documentelor false.

Astfel, nu a cunoscut că contractul de asistență juridică era fals, deoarece, inițial, în obiecțiile înaintate spre anularea ordonanței judecătorești privind încasarea onorariului, partea vătămată nu a indicat că este fals, dar că suma pretinsă este prea mare, fiind de acord cu raporturile juridice stabilite.

De asemenea, în prezența intenției directe sau indirecte în acțiunile lui, putea să nu prezinte contractul de asistență juridică în original la efectuarea expertizei.

Nu au fost întrunite nici elementele celorlalte infracțiuni imputate, or, infracțiunea reglementată de art. 190 Cod penal înglobează infracțiunea prevăzută de art. 361 Cod penal ca modalitate de săvârșire a acesteia. Însă, instanțele de fond și de apel nu au motivat tentativa de dobândire a bunurilor altei persoane, în circumstanțele în care și-a apărat dreptul ce rezultă din contractul de asistență juridică. Mai mult, în procesul civil intentat împotriva părții vătămate a fost obținut un rezultat favorabil, pe care partea l-a acceptat, actul procesual nefiind contestat.

Totodată, infracțiunea prevăzută de art. 310 Cod penal constituie o prelungire a art. 361 Cod penal, și anume, la semnul vinovăției, prezența intenției directe în acțiunile făptuitorului, lipsind motivarea instanței de apel asupra condamnării.

Prin urmare, instanțele de fond și de apel nu au ținut cont de circumstanțele de fapt ale pricinii, a admis erori grave de fapt, nu a precizat elementele infracțiunilor incriminate, motivele și argumentelor nefiind convingătoare pentru a emite o hotărâre de condamnare, ulterior fiind emisă și legea cu privire la amnistie.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 Cod de procedură penală.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul ordinar al avocatei urmează a fi admis, iar recursul ordinar al inculpatului din 9 septembrie 2020 urmează a fi respins, ca fiind inadmisibil, din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură

penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 30 iunie 2020, în prezența inculpatului, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată pe 28 iulie 2020, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces-verbal, în lipsa inculpatului, căruia, potrivit scrisorii nr. 13010 din 29.07.2020, i-a fost expediată copia deciziei prin poștă (*vol. II, f.d. 163-167, 176*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 28 iulie 2020, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 1 septembrie 2020.

Totodată, recursul ordinar al inculpatului fost depus și înregistrat, potrivit ștampilei, la Curtea Supremă de Justiție pe 9 septembrie 2020, adică este declarat peste termenul prevăzut de lege (*pct. 5.1. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală nu prevede repunerea în termen a recursului, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl respinge ca inadmisibil, dacă este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar al inculpatului este declarat peste termen, el urmează a fi respins ca inadmisibil (*pct. 5.1. din decizie*).

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect și cu referire la recursul ordinar al avocatei Elena Vlas (*pct. 5. din decizie*), Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

Astfel, potrivit art. 384 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 325 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. În corespundere cu art. 66 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul la apărare și dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit. Conform art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii. Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Conform art. 60 alin. (1) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua **săvârșirii infracțiunii** a expirat termenul de prescripție. În corespundere cu art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul în care a intervenit termenul de prescripție, încetarea procesului penal nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit. Potrivit art. 8 alin. (1) Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu **i va fi dovedită și constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă**. Potrivit art. 389 alin. (1), (4) pct. 3), (6) Cod de procedură penală, **sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată** prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. **Sentința de condamnare se adoptă cu liberarea de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripție**. La adoptarea sentinței **de condamnare cu liberarea de pedeapsă**, instanța argumentează în baza căror temeieri, prevăzute de [Codul penal](#), adoptă sentința dată. Conform art. 391 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă... Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, **partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită**, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. În corespundere cu art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate **constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală**, categoria și mărimea pedepsei aplicate

inculpatului. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, **dar îl liberează de pedeapsă** pe baza prevederilor respective ale [Codului penal](#), ea este datoră să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței. Conform art. 396 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

Însă, instanța de fond nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) nu a judecat cauza în limitele și în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept invocate în **ordonanța de modificare a acuzării în ședința de judecată din 02.11.2017**, constatând faptele invocate atât în rechizitoriu cât și cele indicate în ordonanța respectivă.

Ori, a descris ca fiind dovedite de două ori episoadele din „...**12 februarie 2013, Izbaș A., activând în calitate de avocat stagiar în Cabinetul Avocatului „Aurel Malairau” a falsificat contractul nr. 035/S din 12.02.2013...**, la **27 februarie 2013, activând în calitate de avocat stagiar în Cabinetul Avocatului „Aurel Malairau” a eliberat mandatul Seria MA nr. 0133714 în conformitate cu contractul de asistență juridică nr. 035/S din 22.02.2013...**” calificând acțiunile inculpatului odată pe **art. 27, 190 alin. (1) Cod penal**, ca în rechizitoriu și, a doua oară, în baza **art. 361 alin. (1) Cod penal**, ca în ordonanța de modificare a învinuirii;

b) nu a respectat procedura de aplicare a prescripției tragerii la răspundere penală a persoanei inculpate, enunțată supra, nefiind clar, descriind fapta criminală, considerată ca fiind dovedită în descriptiv, dar omițând constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală și încetând procesul penal pe motivul expirării termenului de prescripție în dispozitiv – situație în care se adoptă o sentință de condamnare cu liberarea de pedeapsă, ce fel de sentință a pronunțat - de încetare a procesului penal pe motive de reabilitare, nereabilitare, sau de condamnare, în descriptivul și dispozitivul hotărârii adoptate fiind prezente elementele ambilor categorii de hotărâri judiciare, care prin esența lor se exclud reciproc.

Prin urmare, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

Totodată, conform art. 414 alin. (1), (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8)

Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, a omis prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul de pe rol și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la **pct. 3.** și **5.**, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (*pct. 3. - 5. din decizie*).

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat în modul prevăzut de lege asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, și că recursul ordinar al avocatei Elena Vlas este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

d e c i d e:

respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de inculpatul Izbaș Alexandr XXXXXX, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iunie 2020.

Admite recursul ordinar declarat de avocata Elena Vlas, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 iunie 2020, în privința inculpatului Izbaș Alexandr XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 06 ianuarie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nicolae Craiu

Victor Burduh